

FOTO: TOMAS SÖBERGEN

Förbundsjurist **Camilla Damell** svarar på juridiska frågor som rör psykologers yrkesutövning, juridiska ansvar, sekretessfrågor, journalføring, testhantering, anmälningsplikt vid misstanke om brott och mycket annat. Ingenting är för stort, eller för litet.

Har du frågor som rör din yrkesprofession – tveka inte!

Mejla oss: tidningen@psykologforbundet.se

När ska jag anmäla till socialtjänsten?

FRÅGA:

En av mina patienter har berättat att han som liten har varit utsatt för sexuella övergrepp av sin pappa. Han är i dag 20 år, men han har yngre syskon som han är orolig för. Vad ska jag göra?

Förbundsjuristen svarar:

Om du som psykolog i din yrkesutövning får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd, är du skyldig att anmäla detta till socialnämnden. Med barn menas den som är under 18 år. Enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen gäller anmälningskyldigheten alla som är anställda hos en myndighet, vars verksamhet berör barn och ungdomar, hälso- och sjukvård, rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten eller kriminalvården. Detsamma gäller de som är verksamma i privat verksamhet som berör barn och unga, hälso- och sjukvård samt inom socialtjänstens område.

Anmälningskyldigheten inträder redan vid misstanke om att något förhållande föreligger som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Med detta avses alla de fall då det kan antas att brister i omsorgen om en underårig eller något annat missförhållande i hemmet medför fara för en underårigs hälsa eller utveckling och det kan finnas anledning för socialnämnden att bevaka den unges intressen, i sista hand

med stöd av LVU. Situationer när ett barn riskerar att fara illa kan vara till exempel när barnet utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar eller då man försummat att tillgodose barnets grundläggande behov.

Att bedöma om en anmälan ska göras eller inte är dock en svår uppgift. Om du överväger att göra en anmälan har du alltid möjlighet att konsultera socialnämnden och få vägledning och stöd för hur du ska gå vidare. Detta kan göras utan att barnet identitet röjs. ■

FRÅGA:

Jag arbetar inom BUP och har haft psykologsamtal med en flicka. Socialtjänsten har nu begärt att jag ska lämna ut flickans psykologjournal. Kan jag lämna ut journalerna utan föräldrarnas samtycke?

Förbundsjuristen svarar:

Den som har anmälningskyldighet till socialnämnden är också enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen skyldig att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för en utredning om ett barns behov av skydd. Uppgiftsskyldigheten föreligger endast då det är fråga om en utredning till ett barns skydd enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen. I andra fall, som till exempel vårdnadsutredningar, kan uppgifter inte lämnas ut till socialnämnden utan vårdnadshavarens sam-

tycke. Socialnämnden ska upplysa dig om det rör sig om en utredning till ett barns skydd. Det är en förutsättning för att du ska kunna bedöma om du kan lämna ut uppgifterna eller inte. Skyldighet att lämna ut uppgifter gäller bara sådant som kan ha betydelse för den aktuella utredningen. Det är dock socialnämnden som kan bedöma vilka uppgifter som den behöver för den fortsatta utredningen.

Eftersom skyldigheten att lämna ut uppgifter till socialnämnden följer av lag behöver inte patienten/vårdnadshavaren i förväg upplysas, eller samtycka till att uppgifterna lämnas ut. ■

Läs mer

Publikation från Socialstyrelsen: *Anmälningskyldighet om missförhållanden som rör barn*. Finns att ladda ner på www.socialstyrelsen.se

